Staro

NATUUR EN BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Dijkstraat 50 te Asten

Rapportnummer 21-0325

www.staroobv.nl

Quickscan flora en fauna

Dijkstraat 50 te Asten

November 2021

Rapportnummer:	P21-0325
Opdrachtgever:	Pouderoyen Tonnaer
Uitgevoerd door:	Staro Natuur en Buitengebied Lodderdijk 38a 5421 XB Gemert tel. 0492-450161 fax. 0492-450162 www.staroby.nl
Veldonderzoek:	S. van Lierop
Auteur:	S. van Lierop
Kwaliteitscontrole:	E. Claassen

Inhoud

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doel 3
1.3 Geldigheid onderzoek 3
1.4 Zorgplicht 4
1.5 Leeswijzer 4

2 Projectgebied 5
2.1 Ligging en beschrijving projectgebied 5
2.2 Voorgenomen plannen 8

3 Methode 10

4 Natuurwaarden 11
4.1 Beschermde gebieden 11
4.2 Beschermde soorten 13
4.2.1 Flora 13
4.2.2 Vlinders en libellen 13
4.2.3 Kevers en weekdieren 14
4.2.4 Vissen 15
4.2.5 Amfibieën en reptielen 15
4.2.6 Vogels 17
4.2.7 Zoogdieren 19

5 Conclusies 21
5.1 Beschermde gebieden 21
5.2 Beschermde soorten 21
5.3 Advies en aanbevelingen 24
5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen 25

Geraadpleegde bronnen 27

Bijlagen
Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens een bestemmingsplanwijziging door te voeren op de Dijkstraat 50 te Asten. De agrarische bestemming wordt gewijzigd naar de bestemming wonen. Hierbij wordt een deel van de bestaande gebouwen gesloopt en een aantal bijgebouwen nieuw opgericht. Ook worden er enkele bomen gekapt ten behoeve van de aanleg van een doorgang. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het projectgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: “Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”. Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het projectgebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Projectgebied

2.1 Ligging en beschrijving projectgebied

Het projectgebied ligt aan de Dijkstraat 50 ten noordwesten van de bebouwde kom van Asten. Het projectgebied bestaat uit 5 agrarische opstallen, 2 gebouwen gebruikt om in te wonen en te recreëren, een tuin, drooggevallen watergang en een eikenrij. De oostgrens van het perceel wordt gevormd door bomen en een haagbeukenhaag. Op de westgrens staat een rij eiken. Het overgrote deel van het plangebied is verhard. De 5 agrarische opstallen worden gesloopt. De langgevelboerderij blijft behouden. Van het recreatiegebouw (figuur 3, gebouw B) is nog niet duidelijk of deze wordt gesloopt. Daarnaast bevindt er zich een ruigte aan de achterzijde (noordkant) van het projectgebied. Aan de zuidoostkant in het projectgebied ligt een gazon met daar omheen een beukenhaag.

De ligging van de te slopen gebouwen in de wijdere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6, 7 en 8 is een foto-impressie van het projectgebied opgenomen.

Figuur 1. Projectgebied (rode lijn) in de wijdere omgeving (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing van het projectgebied Dijkstraat 50 (rode lijn) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1: Vooraanzicht projectgebied met uitzicht op de langgevelboerderij (rechts) en bijgebouwen C en E

Foto 2: Ingang projectgebied ter hoogte van de langgevelboerderij

Foto 3: Binnenplaats projectgebied met zicht op bijgebouw C en de langgevelboerderij

Foto 4: Binnenplaats en bijgebouwen, A, B, en F in het projectgebied

Foto 5: Bijgebouw B met zomereik

Foto 6: Bijgebouw B

Foto 7: Te slopen bijgebouw F

Foto 8: Opslag bijgebouw E zonder spouwmuur

Foto 9: Te slopen bijgebouw E

Foto 10: Duivennest in bijgebouw E

Foto 11 Drooggevallen watergang aan de westzijde van het projectgebied

Foto 12 pioniervegetatie geschikt voor rugstreeppad

Foto 13: Zandhoop geschikt voor rugstreeppad

Foto 14: Oostelijke ingang projectgebied en grasland met haag

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens om vijf gebouwen met agrarische bedrijfsvoering te slopen (gebouw a, c, d, e en f in figuur 3). De bestaande woning (langgevelboerderij) blijft behouden. Van de tweede woning (gebouw b in figuur 3) is nog niet bekend of deze wordt gesloopt.
Ter vervanging van de 5 opstallen worden 2 nieuwe gebouwen gerealiseerd. Het eerste gebouw betreft een statische opslag van 1000 m^2. Het tweede bijgebouw betreft een gebouw van 125 m^2. In figuur 3 is te zien welke gebouwen gesloopt worden. Figuur 4 laat de locatie van de nieuw op te richten gebouwen zien.
Er wordt daarnaast een doorgang aangelegd in de zuidwesthoek van het projectgebied. Hiervoor worden enkele eiken gekapt, waardoor de bomenrij onderbroken. Ook verdwijnt er een beukenhaag en bomen voor de bouw van bijgebouw A.

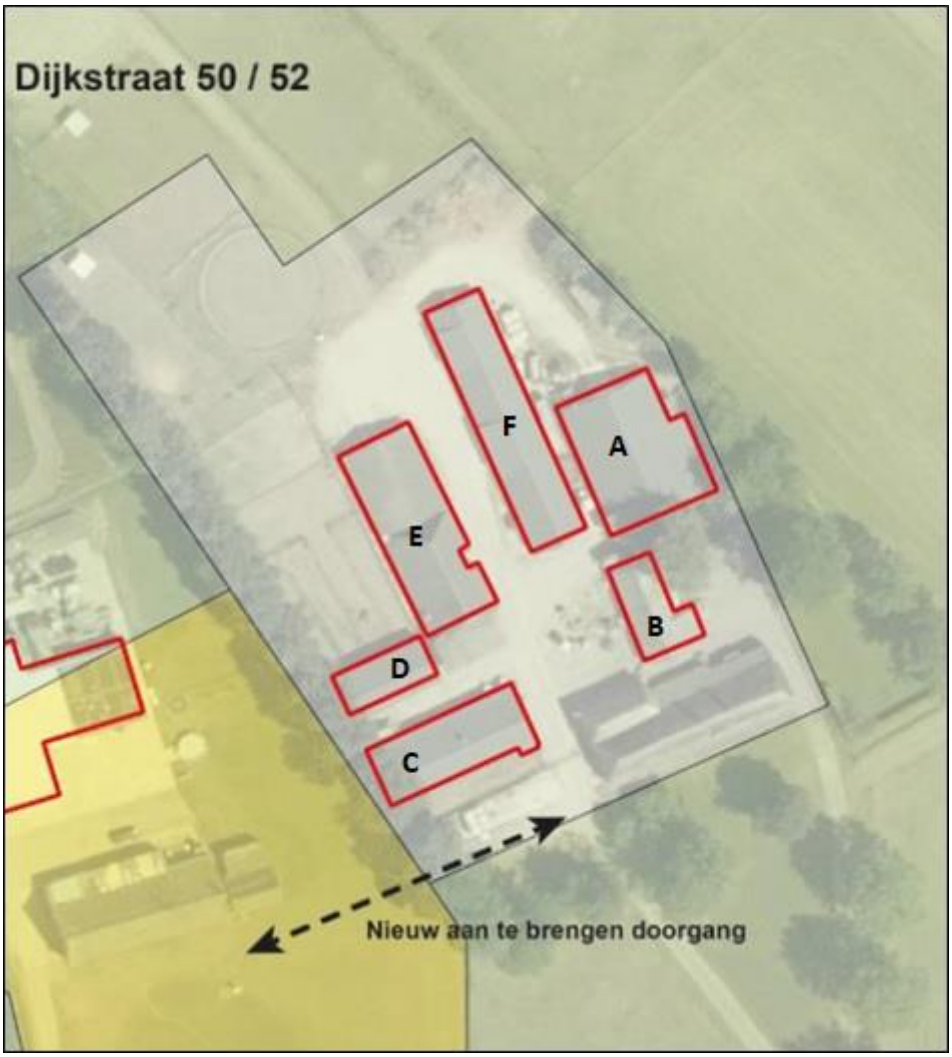

Figuur 3: Te slopen gebouwen binnen het witte vlak (rood omrand). Van gebouw B is nog niet bekend of deze wordt gesloopt.

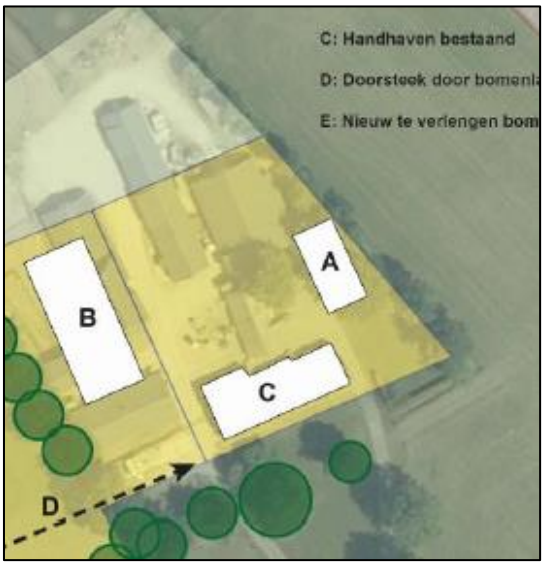

Figuur 4: Locatie van de nieuw op te richten bijgebouwen

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.
Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het projectgebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het projectgebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het projectgebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 9 november 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 2 en circa 10 ˚C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaartendatabase van de provincie Noord-Brabant blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 4,0 kilometer afstand ten westen van het projectgebied ligt, zie figuur 5. Dit betreft het Natura 2000-gebied Strabrechtse heide en Beuven.

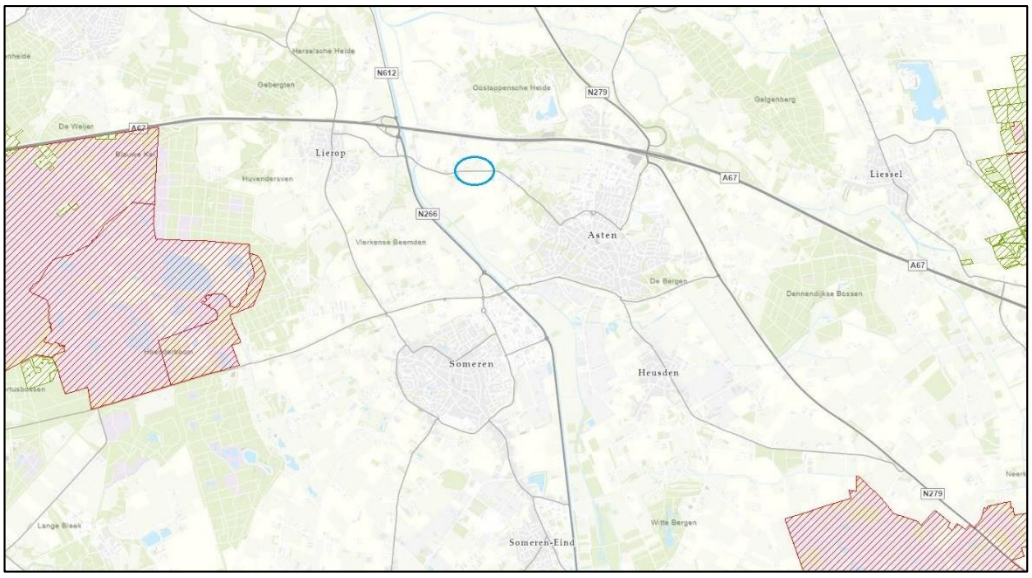

Figuur 5: Ligging projectgebied (blauw omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (rood gearceerd)

Effectbeoordeling

Doordat het projectgebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Op 9 maart 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Stikstofreductie en Natuurverbetering. Op 1 juli is de wet in werking getreden welke voorziet in de vrijstelling van vergunningsplicht op het aspect stikstof voor de realisatiefase (bouw-, aanleg- en sloopfase). Het betreft slechts een partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningsplicht, waarbij effecten door stikstof in de gebruiksfase nog altijd getoetst dienen te worden. Door het stoppen van de agrarische activiteiten in het projectgebied is in de gebruiksfase geen sprake van extra stikstofemissie ten opzichte van de huidige situatie. Er is netto gezien zelfs een afname van de hoeveelheid stikstofemissie in de toekomstige situatie in vergelijking met de huidige emissieniveaus. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in de provincie Noord-Brabant bestaande uit het Rijksdeel en het Provinciaal deel) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Natuurbeheerplan op de website van provincie Noord-Brabant, blijkt dat het projectgebied geen deel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN Rijksdeel ligt op circa 877 meter ten westen van het projectgebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het NNN Provinciaal deel ligt op circa 490 meter ten oosten van het projectgebied. De ligging van het NNN in de omgeving van het projectgebied is weergegeven in figuur 4.

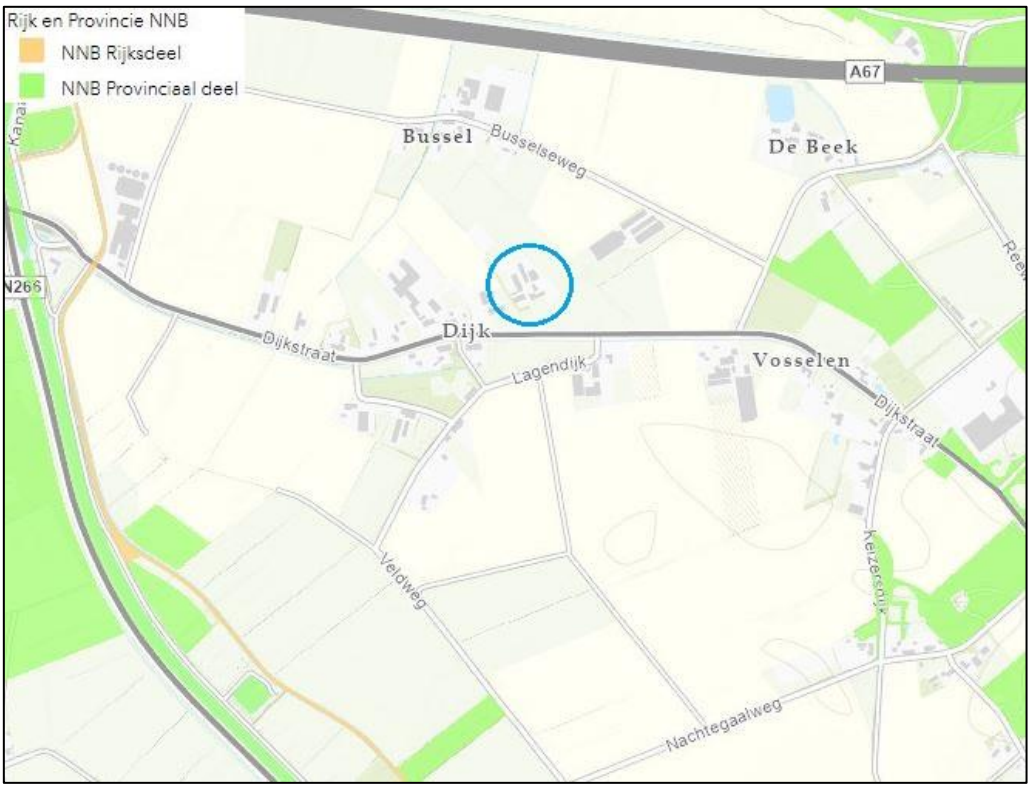

Figuur 6: Ligging projectgebied (blauw omlijnd) ten opzichte van Natuurnetwerk brabant (groen en oranje gearceerd)

Effectbeoordeling

Het projectgebied behoort niet tot het NNN. Gezien de aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (4,0 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een effect als gevolg van stikstofdepositie is op voorhand uit te sluiten.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het projectgebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het projectgebied geen beschermde plantensoorten zijn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen (resten van) beschermde planten waargenomen. Het projectgebied betreft een boerderij met zes verschillende bijgebouwen, een woonhuis, een grotendeel verhard erf, een gazon en een bomenrij. In het projectgebied zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig voor beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen het projectgebied is uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders
Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand tot vijf kilometer van het projectgebied grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en spiegeldikkopje zijn waargenomen (§3.3 Wnb).

- Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een niet bedreigde) standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.
- Kleine ijsvogelvlinder is een kwetsbare standvlinder die in het zuidwesten van Nederland voorkomt in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De waardplant van deze soort is wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie.
- Spiegeldikkopje is een zeer zeldzame standvlinder die op dit moment alleen nog voorkomt in de Limburgse en Noord-Brabantse Peel; daar lokaal en talrijk. De waardplanten voor de rups zijn hennegras en pijpenstrootje; soms boskortsteel of riet. Het spiegeldikkopje leeft in vochtige tot natte grazige ruigten bij beekbegeleidende broekbossen of hakhoutbosjes en (gedegenereerde) hoogveengebieden.

In het projectgebied ontbreekt het geschikte habitat en/of de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het projectgebied gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) beekrombout en bosbeekjuffer zijn waargenomen.

+ Beekrombout komt voor bij grotere beken, kleine rivieren en soms ook in grote rivieren en in kanalen. De soort laat in deze periode een sterk herstel zien. Zowel in het rivierengebied als langs verschillende beken in Zuid- en Oost-Nederland is de soort weer teruggekeerd.
+ Bosbeekjuffer komt voor langs beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken. De soort is kritisch ten aanzien van de waterkwaliteit en de morfologie van de beek. De juffer komt voor op enkele plekken in Zuid-, en Oost-Nederland.
+ Gaffellibel is een zeldzame en bedreigde soort die voorkomt in rivieren en grote beken. Momenteel komt de soort alleen voor in enkele beken in Limburg, mogelijk breidt de Gaffellibel zich langzaam uit in Limburg en kan de soort in de toekomst ook weer gezien worden langs de Maas.
+ Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.

Binnen het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Direct aan de westzijde van het projectgebied loopt een drooggevallen watergang. Dit betreft geen beektype zoals de beektypen genoemd in de soortbeschrijvingen van beschermde libellensoorten die in de omgeving van het projectgebied zijn waargenomen. Het voorkomen van beschermde libellensoorten is daardoor niet aan de orde binnen het projectgebied.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het projectgebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het projectgebied kunnen voorkomen.

+ Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen. Dit habitat is binnen het projectgebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het projectgebied is uit te sluiten.
+ De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig

in het projectgebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het projectgebied kan daarom worden uitgesloten.

+ De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het projectgebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het projectgebied uitgesloten.
+ De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het projectgebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het projectgebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het projectgebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat in de directe omgeving van het projectgebied geen beschermde vissoorten zijn waargenomen.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het projectgebied uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën
Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen tweeëneenhalve kilometer afstand (natuurgebied de Oetert en stadskern Asten) van het projectgebied rugstreeppad (§3.2 Wnb), Alpenwatersalamander (natuurgebied de Oetert), bruine kikker en gewone pad (§3.3 Wnb) zijn waargenomen.

In het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Het niet verharde deel van het projectgebied is wel geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten. Alpenwatersalamander, bruine kikker en gewone pad kunnen zich verschuilen tussen vegetatie en/of opgeslagen materialen. Het noordelijk deel van het projectgebied bevat enkele zandige stukken die geschikt zijn als landhabitat voor de rugstreeppad. Aan de noordoostzijde van het projectgebied liggen daarnaast enkele zandhopen die eveneens geschikt zijn voor de rugstreeppad (foto 12 en 13). Het verharde deel van het projectgebied evenals de delen met bomen en struiken/hagen heeft geen waarde als leefgebied voor de rugstreeppad.

Reptielen
Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat op een afstand tot vijf kilometer van het projectgebied geen reptielsoorten zijn waargenomen. Het ontbreekt in het projectgebied aan geschikt habitat voor beschermde reptielen Het voorkomen van beschermde reptielsoorten in het projectgebied is derhalve uit te sluiten.

Effectbeoordeling
Het is aannemelijk dat het projectgebied deel uitmaakt van het leefgebied (land en overwinteringshabitat) van voornoemde amfibieën. Dit betreft de zanddepots aan de noordoostzijde van het plangebied, de pionier- en ruigtevegetatie aan de noordwestzijde van het plangebied en de bomenrij en beukenhagen die het projectgebied omringen. De zanddepots, pionier- en ruigtevegetaties worden niet bebouwd. De voorgenomen plannen hebben hierdoor geen negatief effect op de hoeveelheid beschikbaar leefgebied voor voornoemde soorten op deze locaties. De beukenhaag en de zomereik wordt bebouwd door bijgebouw A. Enkele bomen in de bomenrij aan de zuidwestzijde van het plangebied worden gekapt. Door het bebouwen van de beukenhaag en de zomereik wordt overwinteringshabitat van bruine kikker, gewone pad en Alpenwatersalamander vernietigd. Door kapwerkzaamheden van de bomenrij aan de zuidwestzijde van het projectgebied wordt eveneens overwinteringshabitat van deze soorten vernietigd. Binnen het projectgebied blijft voldoende overwinteringshabitat voor bruine kikker, gewone pad en Alpenwatersalamander voorhanden.

Het opstellen van machines op de zanddepots en pioniervegetatie aan de noordoostzijde van het plangebied kan resulteren in het doden of verwonden van de rugstreeppad. Dit is niet toegestaan en derhalve een overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming.
Tijdens de werkzaamheden kunnen zandhopen ontstaan. Deze kunnen worden gekoloniseerd door de rugstreeppad. Het verwijderen van deze zandhopen kan leiden tot doden of verwonden van individuen van deze soort.

Mitigerende maatregelen
Voor bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor de Alpenwatersalamander en rugstreeppad geldt deze vrijstelling niet. Om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen bij het uitvoeren van werkzaamheden mag de pioniervegetatie met zandige delen in het noordoosten en de zanddepots in het noordwesten niet bereden worden met zwaar materiaal zoals vrachtwagens of andere machines. Door met bouwhekken de bestaande zanddepots en pioniersvegetaties af te zetten, kan

betreding van deze locaties worden voorkomen. Hiermee wordt voorkomen dat individuen van de rugstreeppad worden gedood. Wanneer afzetten van deze terreindelen niet mogelijk is en het berijden nodig is, dan is niet uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op mogelijk aanwezige rugstreeppadden. In dat geval is het nodig voorafgaand aan werkzaamheden te onderzoeken of rugstreeppad daadwerkelijk gebruikt maakt van deze terreindelen. Als uit het onderzoek blijkt dat rugstreeppad aanwezig is en negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dan dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.

Bij de snoei- en kapwerkzaamheden van de beukenhaag, zomereik en eiken in de bomenrij aan de zuidwestzijde van het plangebied kunnen individuen van Alpenwatersalamander worden gedood. Dit treedt op wanneer bomen in de overwinteringsperiode worden verwijderd. De dieren zitten dan weggekropen op een vorstvrije plek onder de grond, in holletjes en tussen wortels van bomen en struiken. Door het kappen van bomen en struiken buiten de overwinteringsperiode van Alpenwatersalamander uit te voeren worden negatieve effecten voorkomen. De overwinteringsperiode van deze soort loopt globaal van november tot en met februari.

Tijdens de werkzaamheden dienen nieuw ontstane zandhopen te worden afgedekt. Ook dient te worden voorkomen dat diepe rijsporen ontstaan waar regenwater in achterblijft. Hierdoor wordt voorkomen dat er geschikt habitat beschikbaar is voor de rugstreeppad.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldwerk zijn verschillende soorten vogels aangetroffen in het projectgebied. Vink, keep en huismus bevonden zich in het projectgebied. In de westelijke bomenrij is een steenuilennestkast aangetroffen. Deze nestkast wordt onderhouden door de ouders van de eigenaar van het gebouw en is al enkele jaren niet meer bezet. In enkele bijgebouwen (D & E; zie figuur 3) is vermoedelijk door stadsduiven gebroed. Aanwijzingen voor broedsels van uilen in de gebouwen zijn niet waargenomen,

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het projectgebied: buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendief (alle §3.1 Wnb). Voor buizerd, havik, roek, sperwer en wespendief ontbreken geschikte bomen om een nest in te bouwen. Het projectgebied kan wel functioneren als foerageergebied voor deze soorten.
Grote gele kwikstaart en slechtvalk kunnen eveneens geen geschikte nestlocaties vinden binnen het projectgebied. Er is geen stromend water aanwezig en er bevinden zich geen hoge gebouwen binnen het projectgebied. Slechtvalk kan het projectgebied wel gebruiken als foerageergebied. De grote gele kwikstaart foerageert in beekjes en stroompjes, die niet binnen het projectgebied aanwezig zijn.

De langgevelboerderij en gebouw B hebben een dak met verschillende mogelijkheden voor huismusverblijfplaatsen. Vanwege de constructies zijn nestplekken van huismus in de andere gebouwen uit te sluiten. Voor gierzwaluw ontbreken geschikte nestelmogelijkheden. Er bevinden zich geen geschikte draagconstructies onder de dakpannen waar gierzwaluw op kan nestelen. Het projectgebied is wel geschikt als foerageergebied voor beide soorten.
Kerkuil en steenuil kunnen het projectgebied gebruiken als foerageergebied. De gebouwen zijn niet toegankelijk waardoor ze niet geschikt zijn als nestlocatie of vaste rust- en verblijfplaats voor de kerkuil en steenuil.

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogels. De ruigtevegetatie en de heggen in het projectgebied bieden nestmogelijkheden voor grondbroedende- en struweelvogels. In de bomen kunnen broedvogels eveneens tot broeden komen.

Effectbeoordeling
Bij het slopen van de gebouwen (op gebouw B na) worden geen nesten van algemene of jaarrond beschermde vogels vernietigd.
De langgevelboerderij en gebouw B zijn geschikt voor nestplekken van huismus. De langgevelboerderij blijft behouden. Eventueel aanwezige nesten van huismussen blijven hierdoor behouden. Op dit moment is nog niet bekend of gebouw B wordt gesloopt. Wanneer gebouw B behouden blijft, blijven ook eventuele nesten van de huismus behouden. Wanneer gebouw B toch wordt gesloopt, kan niet worden uitgesloten dat nesten van de huismus worden vernietigd. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. In dat geval dient er nader onderzoek te worden uitgevoerd om het aantal nesten van de huismus vast te stellen, en hiermee een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.
Ondanks de werkzaamheden is en blijft er voldoende foerageergebied beschikbaar voor de huismus.

Bij het verwijderen van de ruigtevegetatie (bijvoorbeeld bij plaatsing van machines of materialen) of kap van bomen kunnen nesten van algemene broedvogels worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Ook wordt foerageergebied vernietigd. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Het vernietigen van nesten is verboden en derhalve een overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. Een negatief effect op de functionele leefomgeving van algemene en jaarrond beschermde soorten is niet aan de orde. In de directe omgeving van het projectgebied is en blijft voldoende alternatief foerageergebied voorhanden.

Mitigerende maatregelen
Het verwijderen van de ruigtevegetatie op het gronddepot en de kap van bomen dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt

voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Ook buiten deze periode kunnen broedende vogels aanwezig zijn.

Wanneer gebouw B wordt gesloopt, dient voorafgaand hieraan onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten van huismus. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan worden bepaald of negatieve effecten optreden, welke maatregelen hiertegen genomen kunnen worden en of een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen
Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige vleermuis, tweekleurige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het projectgebied. In het projectgebied worden volgens de eigenaar van het plangebied regelmatig vleermuizen foeragerend waargenomen.

Verschillende te slopen bijgebouwen in het projectgebied zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen onder andere verblijfplaatsen hebben achter betimmeringen, loodslabben, boeiboorden, in kieren en spleten en in spouwmuren. Het projectgebied is daarnaast geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Overige zoogdieren
Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van zoogdieren gevonden. Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen tweeëneenhalve kilometer afstand van het projectgebied de volgende soorten zijn waargenomen: bever, otter (beide §3.2 Wnb) bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos en wild zwijn. Tot op een afstand van vijf kilometer zijn ook algemene muizensoorten, steenmarter en wezel (§3.2 Wnb) waargenomen.
Het projectgebied is niet geschikt voor bever, otter, bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, wezel en wild zwijn. Bever en otter hebben grote waterlopen nodig. Deze zijn in de directe omgeving van het projectgebied niet aanwezig. Geen van de bomen in het projectgebied bevatte eekhoornnesten. Mogelijk dat eekhoorn in de bosgebieden ten zuiden en oosten van het projectgebied voorkomt. Bunzing, steenmarter en wezel komen in het projectgebied niet voor. Bunzing en wezel hebben kleinschaliger cultuurlandschap met heggen en hagen nodig. Deze zijn in het projectgebied niet aanwezig. Wel is er een drooggevallen waterloop waar enige opslag aanwezig is. Deze biedt te weinig beschutting om als migratieroute voor steenmarter te dienen. Binnen het projectgebied zijn enkele scheerheggen aanwezig. Deze zijn te beperkt van omvang om als migratieroute te dienen voor steenmarter. Op andere plekken binnen het projectgebied ontbreekt het ook aan dekking voor deze soort. Das is bekend uit het bosgebied bij Achterste Diesdonk. De soort heeft kleinschalig

cultuurlandschap met bosjes, houtwallen, singels en heggen voor dekking nodig. De das foerageert hoofdzakelijk op bemeste graslanden, en gebruikt soms maispercelen, hoogstamfruitboomgaarden en ruigtes als foerageergebied. Het plangebied ligt middenin een grootschalig akkerbouwcomplex met weinig dekking. De directe omgeving van het plangebied is daarom niet geschikt als essentieel onderdeel van zijn leefgebied. Het gebruik van het plangebied door de das wordt daarom niet verwacht. De aanwezigheid van de soort in het plangebied is daardoor uit te sluiten. Wild zwijn is gebonden aan grootschalige bosgebieden zoals de Achterste Diesdonk. Binnen het projectgebied ontbreekt geschikt habitat voor wild zwijn. De aanwezigheid van de soort is het in projectgebied niet aan de orde. Algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos kunnen het projectgebied gebruiken als (onderdeel van hun grotere) leefgebied.

Effectbeoordeling

Het slopen van de bijgebouwen kan ertoe leiden dat verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd. Het vernietigen van verblijfplaatsen is een overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Het projectgebied vormt daarnaast geschikt foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief foerageergebied voorhanden voor vleermuizen. Ook in de nieuwe situatie is het projectgebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Effecten van de werkzaamheden (sloop van de gebouwen) op foerageergebied is daardoor niet aan de orde.
Wanneer er in de avonduren wordt gewerkt wordt dit meestal uitgevoerd met extra verlichting. Dit kan dit verstorend werken op aanwezige vleermuizen, het foerageergebied en hun verblijfplaatsen.

Door de werkzaamheden in het projectgebied wordt het (grotere) leefgebied van algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos (tijdelijk) minder geschikt. Na de werkzaamheden is het projectgebied weer geschikt als onderdeel van het (grotere) leefgebied van deze soorten. Negatieve effecten op het leefgebied van deze soorten zijn niet aan de orde.

Mitigerende maatregelen

Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de eventuele functie van de te slopen bijgebouwen als verblijfplaats voor vleermuizen. Wanneer er verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen bijgebouwen dient er voorafgaand aan de sloop een ontheffing te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. Door te werken buiten de avonduren worden eventuele negatieve effecten van verlichting op vleermuizen voorkomen.

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen. Door het stoppen van de agrarische activiteiten in het projectgebied is in de gebruiksfase geen sprake van extra stikstofemissie ten opzichte van de huidige situatie. Er is netto gezien zelfs een afname van de hoeveelheid stikstofemissie in de toekomstige situatie in vergelijking met de huidige emissieniveaus. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofemissie zijn derhalve niet aan de orde.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden en de afstand tot het NNN geen significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

5.2 Beschermde soorten

In het projectgebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het projectgebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het projectgebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming
De langgevelboerderij en gebouw B zijn geschikt voor nestplekken van huismus. De langgevelboerderij blijft behouden. Nesten van huismussen in dit pand blijven hierdoor behouden. Op dit moment is nog niet bekend of gebouw B wordt gesloopt. Wanneer gebouw B behouden blijft, blijven ook eventuele nesten van de huismus behouden. Wanneer gebouw B toch wordt gesloopt, kan niet worden uitgesloten dat nesten van de huismus worden vernietigd. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. Wanneer gebouw B gesloopt wordt, dient voorafgaand nader onderzoek te worden uitgevoerd om het aantal nesten van de huismus vast te stellen, en hiermee een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Het verwijderen van de ruigtevegetatie op het gronddepot en de kap van bomen en struiken dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels en wanneer geen broedgeval aanwezig is. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Ook buiten deze periode kunnen broedende vogels aanwezig zijn.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming
Op de zandige delen van het projectgebied en op het gronddepot in het noord(oostelijk)e deel van het projectgebied kan de rugstreeppad voorkomen. Bij het uitvoeren van werkzaamheden mogen zandige delen aan de noordoostzijde van het plangebied niet worden bereden met zwaar materiaal zoals vrachtwagens of andere machines. Door met bouwhekken de bestaande zanddepots en pioniersvegetaties af te zetten, kan betreding van deze locaties worden voorkomen. Hiermee wordt voorkomen dat individuen van de rugstreeppad worden gedood. Wanneer afzetten van deze terreindelen niet mogelijk is en het berijden nodig is, dan is niet uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op mogelijk aanwezige rugstreeppadden. In dat geval is het nodig voorafgaand aan werkzaamheden te onderzoeken of rugstreeppad daadwerkelijk gebruikt maakt van deze terreindelen. Als uit het onderzoek blijkt dat rugstreeppad aanwezig is en negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen, dan dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden verkregen.
Tijdens de werkzaamheden dienen nieuw ontstane zandhopen te worden afgedekt. Ook dient te worden voorkomen dat diepe rijsporen ontstaan waar regenwater in achterblijft. Hierdoor wordt voorkomen dat er geschikt habitat beschikbaar is voor de rugstreeppad.

Het slopen van de bijgebouwen kan ertoe leiden dat verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd. Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de eventuele functie van de te slopen bijgebouwen als verblijfplaats voor vleermuizen. Wanneer er verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen bijgebouwen dient er voorafgaand aan de sloop een ontheffing te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming en moeten mitigerende maatregelen worden genomen.
Het projectgebied is daarnaast geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving blijft foerageergebied aanwezig. Ook in de nieuwe situatie is het projectgebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er treden zodoende geen negatieve effecten op ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen. Door te werken buiten de avonduren worden eventuele negatieve effecten van verlichting op vleermuizen voorkomen.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming
Het projectgebied is geschikt als land- en overwinteringshabitat voor algemene en niet-kritische soorten amfibieën. Alpenwatersalamander, bruine kikker en gewone pad kunnen zich verschuilen tussen bomen, struiken en andere vegetatie.
Tijdens de werkzaamheden worden enkele bomen en struiken gekapt. Tussen de bomen en struiken kunnen gewone pad en bruine kikker zich verschuilen. Tussen de wortels van deze bomen en struiken zijn mogelijk holtes aanwezig die als overwinteringshabitat door de Alpenwatersalamander kan worden gebruikt. Het kappen en rooien van bomen en struiken kan leiden tot het doden van deze amfibieën. Voor bruine kikker en gewone pad geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Voor de Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Door het kappen van bomen en struiken uit te voeren buiten de overwinteringsperiode van Alpenwatersalamander kunnen negatieve effecten worden voorkomen. De overwinteringsperiode van deze soort loopt globaal van november tot en met februari.

Door de werkzaamheden in het projectgebied wordt het (grotere) leefgebied van algemene muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos (tijdelijk) minder geschikt. Na de werkzaamheden is het projectgebied weer geschikt als onderdeel van het (grotere) leefgebied van deze soorten. Negatieve effecten op het leefgebied van deze soorten zijn niet aan de orde. Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, egel, haas, konijn, ree en vos geldt in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied

Soort(groep)	**Bescherming**	**Functie projectgebied**	**Mogelijk effect**	**Ontheffing nodig**	**Maatregelen**
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Ruigtevegetatie verwijderen en kappen/snoeien wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Huismus	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid (langgevelboerderij en gebouw B)	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek uitvoeren wanneer bijgebouw B wordt gesloopt
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek uitvoeren naar de functie van te slopen gebouwen voor vleermuizen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen, foerageergebied	ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Werken buiten de avonduren en geen extra verlichting in het projectgebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie projectgebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Rugstreeppad	§3.2 Wnb	Land- en overwinteringshabitat	ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Zandige delen en zanddepot in het noorden afzetten om betreding met machines te voorkomen. Nieuw ontstane zanddepots afdekken en voorkomen dat rijsporen met regenwater ontstaan tijdens werkzaamheden
Alpenwatersalamander,	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Vegetatie verwijderen en graafwerkzaamheden uitvoeren buiten de overwinteringsperiode
Bruine kikker en gewone pad	§3.3 Wnb	Land- en overwinterings-habitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen, egel, haas, ree, vos	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de volgende maatregelen genomen dienen te worden om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden, zie ook tabel 2. Het verkrijgen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor de voorgenomen plannen is dan niet noodzakelijk.

1. Ruigtevegetatie (niet op het gronddepot) wordt verwijderd buiten het broedseizoen van vogels, dus in de periode augustus t/m half maart of als geen broedgeval aanwezig is. Dat laatste kan door een ecoloog worden bepaald.
2. Nader onderzoek uitvoeren naar de aanwezigheid van huismusnesten mocht gebouw B worden gesloopt. Huismusonderzoek kan worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni
3. Nader onderzoek uitvoeren naar de functie van bijgebouwen als verblijfplaats voor vleermuizen. Vleermuisonderzoek vindt plaats tussen 15 april en 30 september.

4. Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de avonduren om het belichten van leefgebied voor vleermuizen te voorkomen.
5. Afzetten van de bestaande zanddepots en pioniersvegetaties, zodat deze terreindelen niet worden bereden met zwaar materiaal om het doden van de rugstreeppad te voorkomen.
6. Nieuw ontstane zandhopen worden afgedekt tijdens werkzaamheden en voorkomen wordt dat rijsporen met regenwater ontstaan.
7. Verwijderen van bomen en struiken op locaties waar Alpenwatersalamander kan voorkomen, vindt plaats buiten de overwinteringsperiode van deze soort. De overwinteringsperiode loopt van november tot en met februari. Deze werkzaamheden kunnen zodoende worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober, waarmee tevens rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

+ Het onderzoek naar huismus dient te worden uitgevoerd tussen 1 april en 20 juni, middels twee onderzoeksronden verdeeld over deze periode.
+ Het onderzoek naar vleermuizen dient te worden uitgevoerd tussen 15 mei en 30 september. Voor dit onderzoek moeten meerdere onderzoeksronden worden uitgevoerd verdeeld over de gehele periode.

Ontheffing Wet natuurbescherming

+ Indien nader onderzoek uitwijst dat nestlocaties en/of verblijfplaatsen van huismussen en/of vleermuizen aanwezig zijn in een of meerdere gebouwen, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij provincie Noord-Brabant.
+ Het bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Wet natuurbescherming is de provincie. Een aanvraag voor een ontheffing kan bij de provincie worden ingediend of aanhaken aan de Omgevingsvergunning. In het laatste geval loopt de aanvraag via de gemeente. De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond.
+ De proceduretijd voor de beoordeling van de aanvraag is 26 weken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingediend. Als niet alle gevraagde informatie bij de aanvraag is meegestuurd, kan de afhandeling langer duren.
+ Een ontheffing kan alleen worden verkregen als aan de volgende drie punten wordt voldaan:
    1. Er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk;
    2. Er wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van beschermde soorten.
    3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang. Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn (waaronder huismus) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:
        - In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
        - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
        - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;

- Ter bescherming van flora of fauna.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (waar onder vleermuizen) kan ontheffing worden verkregen op grond van de volgende belangen:

- In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

+ BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*. Versie 1.0, juli 2017.
+ Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
+ Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
+ Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
+ Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
+ Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
+ Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
+ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

+ Natura 2000-gebieden, kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan, 02-11-2021
+ Natuurnetwerk Nederland, kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan, 02-11-2021
+ NDFF - 02-11-2021 10:15:28
+ www.eis-nederland.nl
+ www.vlinderstichting.nl
+ www.waarneming.nl
+ www.zoogdiervereniging.nl
+ www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming
In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming
Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

+ Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
+ Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
+ Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	**Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)**	**Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.
De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.
De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.
Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.
De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.